

מנה בדת

שינון הדף היומי בדרך קצרו

לע"נ מרן רבי חיים ליב בן רבי
רפאל אלתר שמואלביץ זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 156 פרשת מקץ תשפ"ג

גדרים סא-טז

עצמו במעשה לעיל כי הוא היה עשיר והיה יכול לפייסו בדמים, ורבא הקשה על הפסוק של עובדיה הרי נאמר יהלך זר ולא פייס, ויש לומר שהפסוק מדבר במקום שכבר מכירים אותו, עוד אמר רבא שמותר לת"ח לומר ת"ח אני דונו דיני בתחילה, שנאמר ובני דוד כהנים היו, וכמו שכתה נוטל חלק ראש כן ת"ח נוטל בראש, ויש קדימה לכהנים שכתוב וקדשתו כי את לחם אלוקיך הוא מקריב, ודרש ר' ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה עמוד ב לפתוח ראשון בקריאת התורה, וכן לברך ברכת המזון, וליטול מנה יפה ראשון.

רבא אומר שת"ח יכול לומר לא אשלם מס שכתוב בעזרא ומנדה בלו והלך לא שליט למרמא עליהון, ופי' ר' יהודה שמנדה זה מנת המלך בלו זה כסף גולגולת והלך זה ארנונגא.

עוד אמר רבא שת"ח יכול לומר עבד האש אני ולא אתן מס, ואמנם הם חושבים שהוא עבד לע"ז שלהם אך הוא מתכוון לשמים.

רב אשי היה מוכר מהיער שלו לעבדי האש, ורבינא שאל שהוא עובר על לפני עור שהם עובדים בזה לע"ז, אמר רב אשי רוב העצים הם להסקה.

משנה אם נדר עד הקציר כוונתו עד שיתחילו העם לקצור חיטים ולא שעורים והכל לפי נדרו, אם היה בהר הזמן הוא בהר ובבקעה הזמן כבקעה, אם נדר עד הגשמים או עד שיהיה גשם כוונתו לרביעה שניה ולרשב"ג עד זמן הרביעה, ואם נדר עד שיפסקו גשמים לר"מ כוונתו עד שיצא כל ניסן ולר' יהודה עד שיעבור פסח. גמרא מי שנדר בגליל עד הקיץ וירד לעמקים אף שכבר הגיע הקיץ בעמק נאסר עד שייגע הקיץ במקום שנדר.

ר' זירא אומר שמחלוקת ת"ק ורשב"ג במשנתנו הוא דוקא דקא כשאמר עד הגשמים ואם אמר עד הגשם לכו"ע כוונתו עד זמן הגשמים,

דף סג אך קשה ששנינו בתענית שלר"מ זמנה של רביעה הבכירה בג' במרחשון בינונית ב' והמאחרת ב' ולר' יהודה ז' י"ז כ"ג, ולר' יוסי י"ז כ"ג וא' כסלו, וכן אמר ר' יוסי שהיחידים מתענים כשיגיע ר"ח כסלו ולא ירדו גשמים, ושנינו שם שרביעה ראשונה נ"מ לשאלה, ושלישית להתענות, ור' זירא אומר שהבינונית נ"מ לנודר, ואמרו שמה ששנו שרשב"ג אומר שאם ירדו גשמים ז' ימים זה אחר זה מונים בהם רביעה ראשונה ושניה זה כדעת ר' יוסי, ולר' זירא הרי לא צריך שירדו בפועל אלא הנדר הוא עד זמן הגשם, ויש לומר שהמשנה בתענית דברה כשנדר עד הגשמים שכוונתו עד שירדו בפועל.

משנה אם אמר קונם יין שאני טועם כל השנה אם התעברה השנה נאסר בה ובעיבורה, אם אמר עד ראש חדש נאסר עד ר"ח אדר ראשון, ואם אמר עד סוף אדר נאסר עד סוף אדר ראשון. גמרא משמע במשנתנו שסתם אדר הוא אדר ראשון, וזה כדעת ר' יהודה בברייתא ששנינו שנחלקו לגבי שטרות, שלר"מ אדר ראשון כותב אדר ראשון ואדר שני כותב אדר סתם, ולר' יהודה אדר ראשון כותב סתם אדר, ואדר שני כותב אדר שני, ואב"י אומר שמשנתנו היא גם לר"מ ור"מ דיבר כשידע שהשנה מעוברת ומשנתנו מדברת כשלא ידע שהשנה מעוברת, עמוד ב וכן מוכח בהמשך הברייתא שעד ר"ח אדר הכוונה אדר ראשון ואם היתה שנה מעוברת עד אדר שני, ולכאורה גם ברישא מדובר במעוברת אלא שברישא לא ידע שתעבר השנה לכן הזמן הוא עד הראשון, אך כשידע שהשנה מעוברת לכו"ע עד אדר שני.

משנה ר' יהודה אומר שאם אמר קונם יין שאיני טועם עד הפסח ודאי התכוון עד ליל פסח ולא עד בכלל שדרך העולם לשתות יין, אם אמר קונם בשר שאני טועם עד שיהא הצום אסור רק עד ליל צום שדרך בני אדם לאכול בשר, ר' יוסי בן ר' יהודה אומר שאם אמר קונם שום שאיני טועם עד שתהא שבת, נאסר רק עד ליל שבת, שהוא התכוון עד שעה שרגילים לאכול שום, האומר לחבירו קונם שאיני נהנה לך אם אינך נוטל לבנך כור חיטים וב' חביות יין יכול להפר נדרו לא ע"פ חכם ואומר לו שאמרת מפני כבודי וזה כבודי שלא אקח לבני, והאומר לחבירו קונם שתהנה ממני אם לא תתן לבני כור חיטים וב' חביות יין, לר"מ אסור עד שיתן ולחכמים יכול לומר לו הרנין כחילו התקבלתי.

אם הפציר בו לשאת את בת אחותו ואמר קונם שהיא תהנה ממני לעולם, וכן המגרש את אשתו ואומר קונם שאינה נהנית ממני לעולם, מותרות להנות ממנו כי הוא התכוון רק לשם אישות, אם הפציר בו חבירו שיאכל אצלו ואמר קונם ביתך שאני נכנס טיפת צונן שאני טועם לך, מותר להכנס לביתו ולשתות אצלו צונן שהוא התכוון רק לשם אכילה ושתיה.

דף סד פרק רבי אליעזר

משנה לר"א פותחים בכבוד אביו ואמו שהם מתביישים בנדריו, וחכמים אוסרים, ור"א בר' צדוק אומר שלר"א שפותחים בכבוד אביו ואמו ויכולים לפתוח לו בכבוד המקום א"כ אין נדרים, וחכמים מודים לר"א שבדבר שבינו לבין אביו ואמו פותחים לו בכבודם, לר"א פותחים בנוולד וחכמים אוסרים, ונוולד הוא כגון שאמר קונם שאהנה מאיש פלוני והוא נעשה סופר

דף סא כתוב בברייתא שאם אסר עצמו ביין השנה אסור גם בעיבורה, ואם מדובר שאמר השנה זה פשוט, אלא שאמר שנה וא"כ רואים ששנה זה כמו השנה, ואותו דבר כשאומר יום זה כמו היום, ויש לדחות שמדובר שאמר השנה, והחידוש הוא שגם חודש העיבור בכלל ולא הולכים אחר רוב שנים שאינן מעוברות.

הסתפקו כשאמר קונם יין שאיני טועם יובל, האם שנת היובל שייכת ליובל הקודם ואסור, או שנדר עד היובל, וזה תלוי במחלוקת ר' יהודה ורבנן שרבנן לומדים מהפסוק וקדשתם את שנת החמישים שנה שמונים אותה לשנת הנ' ולא לחמישים ואחת של יובל הבא, שלר' יהודה מונים את שנת הנ' לשנה הראשונה של יובל הבא, ואמרו לו שלדבריו איך כתוב שש שנים תזרע הרי כשיש יובל זורעים רק ה' שנים, אמר להם ר' יהודה לדבריהם מדוע כתוב ועשת את התבואה לשלש השנים הרי יש ד' שנים, אלא התורה דברה על שאר שנים ללא יובל א"כ גם מה שכתוב שש שנים תזרע מדובר בשאר שנים ללא יובל.

כשאמר עד הפסח לר"מ אסור עד קודם פסח, ולר' יוסי עד אחר פסח, ויוצא שלר"מ אדם לא מכניס עצמו לספק, עמוד ב ולר' יוסי אדם מכניס עצמו לספק, ולכאורה קשה ששנינו שאדם שיש לו שתי קבוצות בנות משתי נשים והוא אמר קדשתי את בתי הגדולה ואיני יודע אם הגדולה שבגדולות או גדולה שבקטנות או הקטנה שבגדולות שהיא גדולה מגדולה שבקטנות, לר"מ כולן אסורות חוץ מקטנה שבקטנות, ולר' יוסי כולן מותרות חוץ מגדולה שבגדולות, ור' חנינא בר אבדימי אומר שיש להחליף אצלנו את השיטות, וכן שנינו בברייתא שלר"מ כל שזמנו קבוע ואמר עד לפני הוא התכוון עד שיצא, ולר' יוסי כוונתו עד שיגיע.

משנה אם אמר עד הקציר או הביציר או המסיק אסור עד שיגיע והכלל הוא שדבר שזמנו קבוע ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע, ואם אמר עד שיהא אסור עד שיצא, ואם אמר על דבר שזמנו קבוע בין אם אמר עד שיהא או שאמר עד שיגיע אסור רק עד שיגיע, אם אמר עד הקיץ אסור עד שיהא הקיץ ויתחילו העם להכניס בכלכלות, ואם אמר עד שיעבור הקיץ הזמן הוא עד שיקפלו את המקצועות. גמרא המשנה דברה על כלכלה של תאנים ולא של ענבים.

שנינו שהנדר מפירות הקיץ נאסר רק בתאנים, ולרשב"ג ענבים בכלל תאנים, וטעמו של ת"ק שרק את התאנים קוצצים ביד ולא את הענבים, ורשב"ג סובר שגם ענבים נקוצצים ביד כשכבר התייבשו עוקציהם.

המשנה אומרת שכשאמר עד שיעבור הקיץ השיעור הוא עד שיקפלו את המקצועות ושנו בברייתא עד שיקפלו את רוב המקצועות.

דף סב וכשקיפלו את רוב המקצועות מותרות הנשארות משום גזל ופטורות ממשערות, ופעם רבי ור' יוסי בר' יהודה הגיעו למקום שכבר קיפלו את רוב המקצועות ורבי אכל ור' יוסי ב' יהודה לא אכל, והגיע בעל השדה ואמר מדוע החכמים לא אוכלים הרי כבר קפלו את רוב המקצועות, ובכ"ז ר' יוסי לא אכל כי הוא סובר שהוא אומר את זה מרוע לב שכבר אחרי שכבר התירו לעצמם.

ר' חמא בר חנינא אכל במקום שקיפלו את רוב המקצועות ונתן למשרתו ולא אכל, אמר לו אל תחשוש לאכול שר' ישמעאל בן ר' יוסי אמר בשם אביו שכשקיפלו את רוב המקצועות אין איסור גזל ופטור ממעשר.

והניחו בשק ורצה להשליכו בנהר, אמר ר"ט אוי לו לטרפון שהא עומד לההרהר, שמע אותו אדם והשאריו וברח, אמר ר' אבהו בשם ר' חנינא בן גמליאל שר"ט הצטער כל ימיו והיה אומר אוי לי שהשתמשתי בכרתה של תורה, ורבה בר בר חנה אמר בשם ר' יוחנן שהשתמש בכרתה של תורה נעקר מהעולם, ולומדים ק"ו מבלשצר שהשתמש בכלי קדש שכבר יעשו חול כמו שכתוב באו בה פריצים וחילולה שאחר שפרצום נעשו חול ובכ"ז נאמר ביה בליליא קטיל בלשצר, ק"ו המשתמש בכרתה של תורה שקדושתה נצחית שיעקר מהעולם, ואף שר"ט אכל בהיתר אותו אדם כעס עליו כי גנבו ממנו כל השנה וכיון שהוא ראה שר"ט אוכל הוא חשב שהוא הגנב, ור"ט ציער עצמו שכיון שהיה עשיר הוא היה יכול לפייסו בדמים.

כתוב בפסוק לאהבה את ה' אלוקיך לשמוע בקולו ולדבקה בו, שאדם לא יאמר אקרא כדי שיקראוני חכם, ואשנה כדי שיקראוני רבי, ואשנן כדי שאהיה זקן ואשב בישיבה, אלא ילמד מאהבה וסוף הכבוד לבא, שכתוב קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך ועוד נאמר דרכיה דרכי נעם, ועוד נאמר עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר, ור"א בר' צדוק אומר עשה דברים לשם פועלם שהוא הקב"ה שציוה עליהם ודבר בהם לשמם ואל תעשם עטרה להתגדל בהם ולא כקדרום לעדור בו, וק"ו מבלשצר שהשתמש בכלי קדש שכבר נעשו חול ובכ"ז נעשו, ק"ו למי שמתמשש בכרתה של תורה.

רבא אומר שאדם יכול להודיע עצמו במקום שלא מכירים אותו, כמו שאמר עובדיה לאליהו ועבדך היה ירא את ה' מנעוריו, ומה שר"ט ציער

או שישא בנו בקרוב, ואמר הנודר אם הייתי יודע שכך לא הייתי נודר ממנו, או שאמר קונם בית זה שאני נכנס ונעשה בית הכנסת ואמר לו ידעתי שיעשה ביהכ"ס לא הייתי נודר, לר"א מותר ולחכמים אסור. **גמרא** ר"א בר' צדוק אמר שלר"א אין נדרים פירש אביי נדרים ניתנים יפה שאינו מתחרט באמת, **עמוד ב** ורבא מבאר שלר"א לא ילכו להשאל לחכם בכל נדר כי יתירו לעצמם, ולאביי מובן המשך דברי המשנה שחכמים מודים כשנדר בינו לאביו ואמו שהיה חוצפה כלפיהם והוא מתחרט על כך, אך לרבא גם בנדר זה הוא יתיר לעצמו ולא ילך לחכם, ויש לומר כיון שבשאל נדרים הולכים לחכם לא חששו אם כאן לא ילך לחכם.

רב חסדא מבאר בדברי ר"א שפותחים בנולד, שמשנה נדר ליתרו לא לשוב למצרים ואמר לו ה' כי מתו כל האנשים וזה נולד, ורבנן סוברים שאותם אנשים לא מתו שהרי ר' יוחנן אמר בשם רשב"י שבכל מקום שכתוב **נצבים ונצבים** אלו דתן ואבירים, ומה שכתוב מתו ביאר ר"ל שירדו מנכסיהם, וזה לא היה נולד.

ריב"ל אומר שאדם שהוא בלי בנים הוא כמת שרחל אמרה **הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי**, ושנינו שד' נחשבים כמתים עני מצורע וסומא ומי שאין לו בנים, **עני** לומדים מהפסוק **כי מתו כל האנשים**, **מצורע** שכתוב אצל מרים **אל נא תהי כמת**, **סומא** שכתוב **במחשכים הושיבני כמתי עולם ומי שאין לו בנים** שכתוב **הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי**.

דף סה שנו בכרייתא שהמודר הנאה מחבירו מתירים לו רק בפניו ואמר ר"נ שלומדים את זה מהפסוק **ויאמר ה' אל משה לך שוב מצרים כי מתו כל האנשים** כיון שנדרת במדין הטר נדרך במדין, שכתוב **ויואל משה** ואלה הוא לשון שבועה שכתוב **ויבא אותו באלה**, וכתוב **גם במלך נבוכדנצר מרד אשר השביעו באלוקים**, שצדקיהו ראה שנבוכדנצר אכל ארנבת בחייה ואמר לו שישבע לו שלא יגלה על כך וכשהצטער צדקיהו בגופו לספר את זה נשאל על שבועתו ושמע נבוכדנצר שביזוהו על כך והביא אליו את הסנהדרין על שצדקיהו אמר להם שצדקיהו נשבע בשם ה' שלא יספר, אמר צדקיהו שהוא נשאל על שבועתו, אמר להם וכי אפשר להשאל אמרו לו שכן, שאל אותם האם אפשר אף שלא בפני המודר אמרו לו שלא, אמר להם א"כ למה התרתם לו מיד **ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון** ואמר ר' יצחק ששמטו כרים מתחתם.

משנה ר"מ אומר שיש דברים שהם כנוולד ולא כנוולד ופתחים בהם, ולא הודו לו חכמים כגון שאמר קונם אם אשא פלונית שאביה רע אמרו לו שהוא מת או שעשה תשובה, וכן אם אמר קונם לבית זה שאני נכנס שיש בו כלב רע או נחש אמרו לו מת הכלב או נהרג הנחש לר"מ מותר ולחכמים אסור. **גמרא** יש להקשות שכשאמר שאביה רע ואמר לו שמת זה לא כנוולד אלא ממש נולד, רב הונא מבאר שהוא כתולה נדרו בדבר, שנדר בגלל רשעת אביה, ור' יוחנן אומר שאמר לו שמת או עשה תשובה עוד קודם שנדר, **עמוד ב** ר' אבא מקשה ששנינו לקמן שאם אמר קונם שאני נושא לפלונית כעורה ובאמת היא נאה או שהיא שחורה ובאמת היא לבנה או שאמר שהיא נמוכה ובאמת היא גבוהה, מותר בה לא מפני שנעשתה נאה או לבנה או גבוהה אלא שהנדר הוא טעות, ולרב הונא מובן שהמשנה כותבת מקרה שהוא תולה נדרו בדבר ואח"כ היא כותבת מקרה שהנדר טעות, אך לר' יוחנן מקרה של נדר טעות כבר כתבו כאן, ונשאר בקושיא.

משנה עוד אמר ר"מ שפותחים לו בדבר שכתוב בתורה שאומרים לו לו ידעת שאתה עובר על לא תקום ולא תיטור ועל לא תשנא את אחיך **בלבבך** ועל ואהבת לרעך כמוך, **וחי אחיך עמך** שהוא עני ואינך יכול לפרנסו ואמר אכן אם הייתי יודע שזה כך לא הייתי נודר מותר לו. **גמרא** רב הונא בר רב קטינא מקשה שהוא יאמר שלא כל העניים צריכים ליפול עלי אלא אתן חלקי עם כל הציבור, ויש לומר שמי שנופל מנכסיו אינו נופל ליד גבאי תחילה אלא לקרוביו.

משנה פותחים לאדם בכתובת אשתו והיה מעשה שאדם אחד נדר הנאה מאשתו וכתובתה הית ד' מאות דינרים ור"ע חיבבו אותו לתת את כתובתה אמר הנודר אבי הניח ח' מאות דינרים ור' מאות נטל אחי ונשאר לי ד' מאות לבי ד' שהיא טיטול מאתים ואני מאתים, אמר לו ר"ע אתה חייב בכתובה גם אם תצטרך למכור שער ראשך אמר לו אם הייתי יודע שכך הוא לא הייתי נודר והתירה ר"ע. **גמרא** יש להקשות איך חל שיעבוד הכתובה על המעות שהם מיטלטלין, ואביי מבאר שמדובר בקרקע ששזה ח' מאות דינר ומה שאמר לו ר"ע שער ראשו וזה ודאי מיטלטלין יש לומר שר"ע אמר לו שהיא תיקח את כל הקרקע גם אם אתה תצטרך למכור שער ראשך כדי לאכול, אך משמע שלא מסדרים לבעל חוב להשאיר לו דברים להשתמש בהם.

דף סו אמר ר"נ בר' יצחק שבאמת מסדרים את הבעל חוב, והכוונה שלא קורעים את שטר הכתובה במקרה שירצה לשלם לפנים משורת הדין.

בצל שאני טועם שהוא רע ללב אמרו לו שכופרי טוב ללב הותר בכל הבצלים, וכן היה מעשה שהתיר ר"מ בכל הבצלים. **גמרא** רבא אומר שדברי המשנה שאמר לזה קרבן לזה קרבן צריכים פתח לכולם זה כר"ש שאומר שבבועה ע"ל כמה אנשים חלה רק באומר שבועה לכל אחד ואחד. **המשנה** אומר ע"ל שאמר שהוא רע ואמר לו שהוא יפה, לכאורה מספיק שהיין אינו רע, אמר ר' אבא שאמר לו שאינו רע ועוד שהוא יפה, וכן בבצל מספיק שאינו רע ללב אלא שאמר לו אינו רע ועוד שהוא יפה.

משנה פותחים לאדם בכבוד עצמו אם הייתי יודע שאומרים עליך דרכו של פלוני לגרש נשיו, ועל בנותיך יאמרו בנות גרושות הן מה ראתה אמם להתגרש אמר אם הייתי יודע שהוא כך לא הייתי נודר, נדרו מותר, וכן אם אמר קונם שאני נושא פלונית שהיא כעורה והיא נאה או שחורה והיא לבנה או נמוכה והיא גבוהה, מותר בה לא מפני שנעשתה נאה או לבנה או גבוהה אלא שהנדר טעות, ומעשה באדם אחד שנדר מבת אחותו והכניסוה לבית ר' ישמעאל ויפו אותה בכר לו ר' ישמעאל מזו נדרת אמר לו לא, אמר לו מותרת לך, ובאותה שעה בכה ר' ישמעאל ואמר בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולתן, וכשנפטרו ר' ישמעאל קוננו בנות ישראל ואמר בנות ישראל על ר' ישמעאל בכינה וכמו שנאמר **בשאל בנות ישראל על שאל בכינה**. **גמרא** לכאורה המעשה סותר שהמשנה אמרה שאם נעשתה נאה אסורה ורק אם היתה נאה היא מותרת, יש לומר שיש להוסיף במשנה שר' ישמעאל אומר שגם כנעשית נאה מותרת וכמו המעשה בנודר מבת אחותו שיפיה בבית ר' ישמעאל, **עמוד ב** ושנו בכרייתא שהיתה לה שן תותבת ור' ישמעאל עשה לה מזהב על חשבונו, וכשנפטרו ר' ישמעאל פתח עליו הספדן בנות ישראל על ר' ישמעאל בכינה המלבישכך שני.

אדם אחד הדיר את אשתו אם ר' יהודה ור"ש לא יאכלו מתבשיליה, ר' יהודה טעם שהוא למד בק"ו שהתורה אמרה שנמחה שם ה' על המים כדי להטיל שלום בין איש לאשתו, אך ר"ש סירב לטעום ואמר ימותו כל בני אלמנה ולא יזוו שמעון ממקומו, ועוד שלא יהיו רגילים לנדרו.

אדם אחד הדיר אשתו עד שתירוק על רשב"ג ורקקה על לבושו אמר רב אחא מדפתי שלכאורה לא קיימה הנדר שהוא התכוון לזלזל אמר רבינא שרקקה על בגדי רשב"ג זה גם זלזול.

אדם אחד הדיר את אשתו שלא תהנה ממנו אם לא תראה מום יפה שבה לר' ישמעאל בן ר' יוסי אמר ר' ישמעאל האם ראשה נאה אמרו לו שהוא עגול, שאל אם שערך נאה אמרו לו שהוא כמו אניצי פשתן, ושאל אם עיניה יפות אמרו לו עגולות הן, ושאל אם אזניה יפות אמרו לו גדולות הן, שאל אם חוטמה נאה אמרו לו שהוא חתום, ושאל אם שפתיה נאות אמרו לו שהן עבות ושאל אם צווארה נאה אמרו לו שהוא קצר, ושאל אם כריסה נאה אמרו לו שהוא נפוח, ושאל אם רגליה נאות אמרו לו שהן רחבות כאוונז, ושאל אם שמה נאה אמרו לו לכלוכית שמה, אמר א"כ היא מותרת ששמה יפה לה שהיא מלוכלכת במומין ויש לה דבר נאה.

בבלי אחד עלה לא"י ונשא שם אשה ובקש ממנה לבשל לו שני טלופחי שהן עדשים, והוא התכוון למעט והיא בשלה לו בדיוק שני עדשים, וכעס עליה ולמחרת בקש שתבשל לו מידה גדולה ובשלה לו, ובקש ממנה שני בוציני והוא התכוון לאבטיחים והיא הביאה לו נרות שזה בוציני בלשון א"י, אמר לה שברי אותם על ראש הבבא שהוא שער בלשון בבלי, והיא הבינה כפשוטו והשליכתם על ראשו של בבא בן בוטא אמר לה מה עשית אמרה לו כך צוני בעלי, אמר לה את עשית רצון בעלך והמקום יוציא ממך שני בנים כבבא בן בוטא.

פרק נערה המאורסה

משנה האב והבעל מפירים את נדרי נערה המאורסה, **דף סז** אם הפר הבעל ולא האב או היפר האב ולא הבעל אינו מופר וק"ו כשאחד מהם קיים את הנדר. **גמרא** יש להקשות מה המשנה מוסיפה בסיפא שכבר כתוב ברישא שמופר לה רק ע"י שניהם, וצ"ל שהיינו אומרים שמספיק אחד מהם, קמ"ל שרק ע"י שניהם.

יש להקשות מה מוסיפה המשנה אצ"ל כשקיים אחד מהם הרי כבר כתוב שלא מועיל הפרה של אחד מהם, יש לומר שהמשנה מחדשת שגם אם קיים אחד מהם ואח"כ נשאל על הקמתו והיינו אומרים שעקר את מה שעשה ויועיל מה שהאחר הפר קודם, קמ"ל שצריך ששניהם יפרו כאחד.

רבה אומר שהבעל והאב מפירים נדרי נערה המאורסה שלומדים מהפסוק **ואם היה תהיה לאיש ונדריה עליה**, ואין לומר שהפסוק מדבר בנשואה כי כבר כתוב בהמשך ואם בית אישה נדרה, ואין לומר שאמר שיש ב' פסוקים על נשואה וצריך פסוק נוסף ללמד שהבעל לא מיפר במה שנדרה קודם לנישואין **עמוד ב** אך אין צריך פסוק לזה כי ממילא משמע שהוא מיפר רק במה שנדרה ברשותו, ועוד י"ל שהפסוק מדבר בארוסה שכתוב **ואם היה תהיה** שזה קידושין, ואין לומר שהאב מיפר לבדו שא"כ אין צורך לכתוב **ואסרה איסר בבית אביה ונעוריה** שאם האב מיפר במקום בעל ק"ו שיפר כשהיא רק ברשותו, ואין לומר שהאב צריך הפרה בצירוף הארוס אך מועיל הפרת הארוס לבדו, והתורה כתבה שהאב מיפר לומר שמועיל הקמתו, שא"כ אין צורך לכתוב **ואם בית אישה נדרה** שאם במקום שהיא גם ברשות האב הבעל יכול להפר לבדו, ק"ו כשהיא רק ברשות הבעל שרק הוא יפר, ואין לומר שבא לחדש שאינו מיפר במה שנדרה קודם לנישואין שהרי גם הארוס לא יכול להפר בקודמין וא"כ הוא מיפר באירוסין רק עם שותפות האב.